

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету,
протокол №11 від 26 червня 2007 р.

В.П.Кравець

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Тернопіль-- 2007

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета даного положення — визначити основні засади організації і контролю самостійної роботи студентів (далі—СРС) та проведення індивідуально-консультативної (контактної) роботи (далі ІКР) викладачів зі студентами.

Положення розроблене на основі чинних нормативних документів Міністерства освіти і науки України, що визначають організаційно-правові засади організації навчального процесу у вищих закладах освіти, і Статуту ТНПУ імені Володимира Гнатюка.

Самостійна робота студента (СРС) — це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються студентом без безпосередньої участі викладача. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Методичне керівництво самостійною роботою студента з певної дисципліни здійснює викладач.

Метою СРС є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у підготовці сучасного фахівця вищої кваліфікації.

В ході самостійної роботи студент має перетворитися в активного учасника навчального процесу, набути здатність самостійного оволодіння теоретичними і практичними компетенціями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Час на самостійну роботу студента визначається навчальним планом і становить не менше 1/3 і не більше 2/3 загального обсягу часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни.

Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи студентів визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньо-професійної програми.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою навчальною програмою для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, як і навчальний матеріал, який опрацьовується на аудиторних заняттях виноситься на проміжний і (або) підсумковий контроль.

Індивідуально-консультативна робота (ІКР) — це форма методичного керівництва викладача, спрямована на створення необхідних умов для самостійної роботи студентів з врахуванням їх індивідуальних особливостей. Індивідуально-консультативна робота проводиться з метою посилення мотивації студентів до пізнавальної діяльності і спрямування її в необхідному руслі.

Відповідно до умов КТСОНП зменшується роль пояснювально-ілюстративних методів навчання і аудиторної роботи студента. Водночас розширюється застосування інтерактивних методів навчальної діяльності студента під керівництвом викладача і без прямого контакту викладача і студента. Повноцінна самостійна робота студента в лабораторіях, читальних залах, на об'єктах майбутньої професійної діяльності, участь в наукових дослідженнях формує сучасного фахівця, здатного самостійно здобувати, осмислювати й практично застосувати інформацію, приймати рішення відповідно до професійних ситуацій і завдань в умовах, що швидко змінюються.

Самостійна робота студента є важливою складовою у підготовці кваліфікованого фахівця, конкурентноспроможного на ринку праці, здатного до компетентної професійної діяльності на рівні світових стандартів.

2. ВИДИ І ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

2.1. Види самостійної роботи студентів

З урахуванням змісту, цілей та завдань, що вирішуються в процесі виконання СРС, можна виділити чотири основні види самостійної роботи:

I вид — самостійна робота з метою підготовки до поточних аудиторних занять;

II вид — пошуково-аналітична робота щодо винесених для самостійного опрацювання окремих тем, змістового модуля, іншого фрагменту навчальної програми даного курсу;

III вид — науково-дослідна робота;

IV вид — педагогічна, технологічна практика, інші види практик або практичні тренінги.

2.2. Форми самостійної роботи студентів

Форми самостійної роботи студентів визначаються робочою навчальною програмою в залежності від мети, завдань та змісту навчального курсу. Вони охоплюють:

переклад іноземних текстів встановлених обсягів; виконання домашніх завдань іншого характеру;

розв'язання і письмове оформлення задач, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру;

відпрацювання тренінгових програм (завдань) з навчальних дисциплін;

аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)

підготовка практикуму з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення;

виконання індивідуальних навчально-дослідних і т. ін.

2.3. Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

Індивідуальні навчально-дослідні завдання є однією з форм самостійної роботи студентів, яка вимагає реалізації творчих можливостей студентів і має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, а також застосування цих знань на практиці.

До індивідуальних навчально-дослідних завдань відноситься: написання есе, анотацій; виконання розрахункових, графічних робіт; оформлення звітів; аналіз практичних ситуацій; підготовка реферативних матеріалів (оглядів) за публікаціями, рецензій на статті з тих чи інших проблем навчальної дисципліни; проведення власних досліджень, передбачених олімпіадами, конкурсами наукових робіт, для матеріалів конференцій, статей тощо. Найоб'ємнішими і найскладнішими індивідуальними завданнями є: реферати, курсові і дипломні роботи (проекти), які виконуються відповідно до навчального плану та існуючих вимог щодо їх структури, змісту, наукового рівня.

ІНДЗ виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до виконання одного ІНДЗ можуть залучатися кілька студентів (у тому числі студенти, які навчаються на різних факультетах і спеціальностях).

3. ОРГАНІЗАЦІЯ, ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ЗВІТНОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Можливі форми контролю та звітності СРС представлені в табл. 1. (додаток 1).

1. Перелік завдань для СРС (обов'язкових для виконання та за вибором студентів), форми її організації та звітності, терміни виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань з СРС, визначаються кафедрою під час розробки робочої навчальної програми дисципліни (розділу «Самостійна робота студентів») і включаються до **Карт самостійної роботи студентів** (див. Додаток).

2. **Карта самостійної роботи студентів (Карта СРС)** є основою організації СРС з кожної дисципліни і відображає перелік конкретних форм самостійної роботи, які необхідно виконати студенту відповідно до робочої навчальної програми дисципліни, планові терміни її складання та кількість балів, які можна отримати за виконання цих робіт.

3. Карта самостійної роботи студентів має бути обов'язковою складовою робочої навчальної програми дисципліни та «Методичних матеріалів щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань», що розміщуються на сайті університету.

4. Студенти, що приступають до вивчення дисципліни, на перших заняттях повинні бути проінформовані викладачем щодо організації самостійної роботи з даного курсу — обов'язкових та вибіркового завдань, термінів їх виконання, кількості балів за кожен вид робіт, часу проведення консультацій, а також отримати докладну інформацію про розміщені на сайті університету «Методичні матеріали щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань», в структуру яких включена Карта самостійної роботи студентів.

5. Всі завдання самостійної роботи студентів з кожної дисципліни поділяються на обов'язкові та вибірково.

5.1. До обов'язкових належать завдання, які всі студенти повинні виконати обов'язково під час опанування даної дисципліни.

5.2. До вибірових належать альтернативні завдання, серед яких кожен студент може вибрати завдання на власний розсуд з тим, щоб набрати необхідну кількість балів.

6. До відома студентів має бути доведений наступний *порядок планування та організації самостійної роботи*:

6.1. Після одержання інформації про всі форми організації самостійної роботи з дисципліни, обов'язкові і вибірові завдання та максимальну кількість балів, які можна набрати за їх виконання, кожен студент роздруковує для себе Карту самостійної роботи студентів із «Методичних матеріалів щодо змісту та організації самостійної роботи студентів, поточного і підсумкового контролю їх знань», що розміщені на сайті університету, визначається щодо вибірової складової своєї самостійної роботи, виконує обов'язкові і вибірові завдання і відповідно до вказаних термінів звітує викладачу щодо їх виконання.

6.2. Оцінки (бали), одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи, проставляються викладачем в Журналі обліку поточної успішності студентів.

6.3. Підсумкова кількість балів, набрана студентами за виконання різних видів самостійної роботи (числом кратним «5»), виставляється у відомість обліку успішності в графі «Кількість балів за результатами ПМК».

7. Поточні консультації студентів з питань виконання завдань СРС, а також підведення підсумків з деяких видів виконаних робіт здійснюються під час планових занять з індивідуально-консультаційної роботи.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Таблиця 1. Форми контролю та звітності самостійної роботи студентів

Види та форми самостійної роботи студентів	Форми контролю та звітності
I. Підготовка до поточних аудиторних занять	
1.1. Вивчення обов'язкової та додаткової літератури, текстів лекцій тощо	1.1. Активна участь в різних видах аудиторних занять
1.2. Виконання домашніх завдань	1.2. Перевірка правильності виконання завдань
1.3. Підготовка до семінарських (практичних, лабораторних) занять	1.3. Активна участь в семінарських (практичних, лабораторних) заняттях
1.4. Підготовка до контрольних робіт та інших форм поточного контролю	1.4. Написання контрольної роботи тощо
II. Пошуково-аналітична робота	
2.1. Пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу	2.1. Розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять або ІКР
2.2. Написання реферату(есе) за заданою проблематикою	2.2. Обговорення(захист) матеріалів реферату(есе) під час аудиторних занять або ІКР
2.3. Аналітичний розгляд наукової публікації	2.3. Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР
2.4. Аналіз конкретної виробничої ситуації та підготовка аналітичної записки (Case Study)	2.4. Розгляд підготовлених матеріалів, участь у діловій грі
2.5. Практикум з навчальної дисципліни з використанням програмного забезпечення	2.5. Перевірка правильності виконання завдань
2.6. Написання курсової роботи	2.6. Захист курсової роботи
2.7. Написання дипломної роботи	2.7. Захист дипломної роботи
III. Науково-дослідна робота	
3.1. Участь в наукових студентських конференціях і семінарах	3.1. Доповіді на наукових студентських конференціях і семінарах
3.2. Підготовка наукових публікацій	3.2. Обговорення з викладачем підготовлених матеріалів, подача в друк
3.3. Виконання завдань в рамках дослідницьких проектів кафедри (факультету)	3.3. Використання матеріалів в звіті з НДР
IV. Стажування, педагогічна практика або практичний тренінг	
4.1. Проходження практики або участь в тренінгу	Звітування за результатами педагогічної практики або оцінювання участі в тренінгу

Додаток 2

Зразок

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА
з дисципліни _____
для студентів спеціальності «_____»

Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальна кількість балів
Денна форма навчання			
-й семестр			
I. Обов'язкові			
1.1.			
1.2.			
. . тощо			
Разом балів за обов'язкові види СРС			
II. Вибіркові			
2.1.			
2.2.			
тощо			
Разом балів за вибіркові види СРС			
Всього балів за СРС у семестрі			
Вечірня форма навчання			
-й семестр			
I. Обов'язкові			
1.1.			
1.2.			
... тощо			
Разом балів за обов'язкові види СРС			
II Вибіркові			
2.1.			
2.2.			
тощо			
Разом балів за вибіркові види СРС			
Всього балів за СРС у семестрі			
Заочна форма навчання			
-й семестр			
I Обов'язкові			
1.1.			
1.2.			
тощо			
Разом балів за обов'язкові види СРС			
II Вибіркові			
2.1.			
2.2.			
. тощо			
Разом балів за вибіркові види СРС			
Всього балів за СРС у семестрі			

